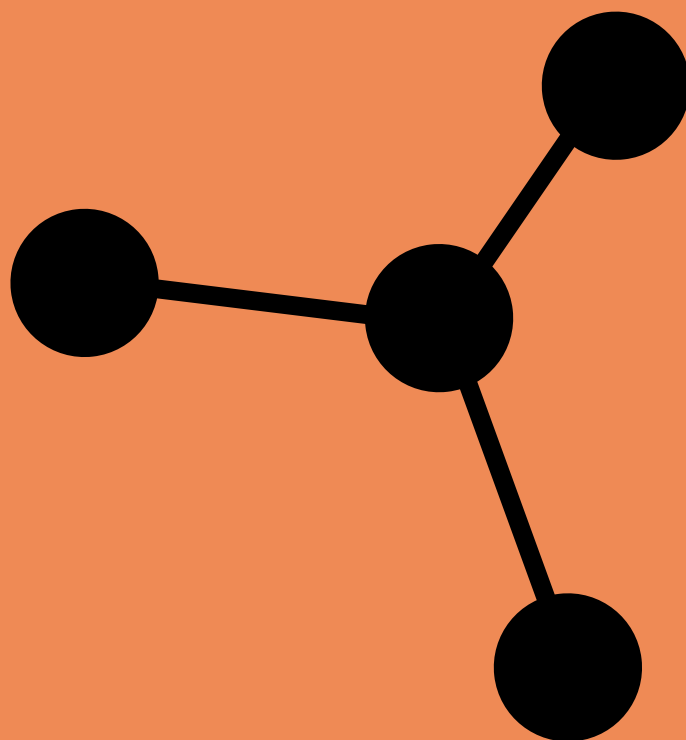

Borgerinddragelse i forskning 2.0

Konference ved
Syddansk Universitet,
28. januar 2019

Konferencens idé og mål

Formidling af forskningsresultater til borgere har i mere end 25 år været en opgave for forskere.

Med konferencen ”Borgerinddragelse i forskning 2.0” den 28. januar 2019 tog oplægsholdere og deltagere skridtet videre for at sætte lys på, hvorfor og hvordan borgere aktivt inddrages og bidrager til planlægning eller gennemførelse af forskning – derfor titlen ”Borgerinddragelse 2.0”.

Borgerinddragelse i forskning er taget op af forskere fra alle forskningsdiscipliner – også i dansk forskning. Forskningspolitisk er inddragelse for nyligt fremhævet i FORSK2025 som et strategisk pejlemærke for dansk forskning:

”En væsentlig vej til at opnå samfundsmæssig værdiskabelse er gennem forskningsamarbejder, hvor faggrænser krydses, og brugerne inddrages”.

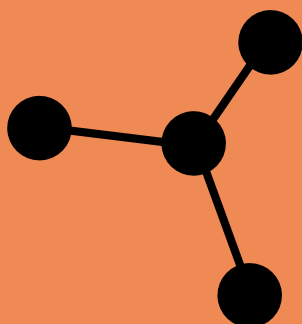
Den røde tråd i konferencen ”Borgerinddragelse i forskning 2.0” har været at belyse, hvor borgerinddragelse i forskning konkret er anvendt af danske forskere, og hvor udviklingen er på vej hen.

Ved konferencen blev borgerinddragelse præsenteret og diskuteret på tværs af naturvidenskab, samfundsvidenskab, humaniora, sundhedsvidenskab og teknik og fra et bredt udsnit af universiteter i Danmark

Konferencen var den første nationale, tværdisciplinære åbne konference med fokus på borgerinddragelse i forskning

Bag konferencen står medarbejderne ved Forskningsenheden for Brugerperspektiver, Syddansk Universitet:
http://www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/ist_sundhedstjenesteforsk/forskning/brugerperspektiver

Kontakt: mhorder@health.sdu.dk

Sammenfatning og erfaringer fra konferencen

Det blev eksemplificeret at borgerinddragelse finder sted med udbytte i alle forskningsdiscipliner. Der er spredninger i tilgangen til borgerinddragelse og hver forskningsdisciplin synes at have udviklet særlige måder at inddrage borgere på.

Samme tilgange betegnes ofte forskelligt og der synes ikke at være meget læring på tværs af discipliner

Der blev gentagne gange efterspurgt ”oversættelse” af de forskellige begreber der anvendes om borgerinddragelse.

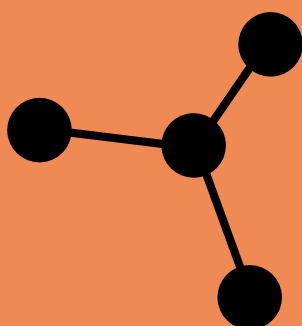
Der er utvivlsomt et behov for vidensdeling og afprøvning af tilgange til borgerinddragelse på tværs af forskningsdiscipliner

At nomenklatur og begrebsbetegnelser også er et væsentligt problem i det for borgerinddragelse i forskning delvist overlappende område citizen science fremgår af en publikation som omfatter forskere fra vidt forskellige discipliner:

Eitzel, M V et al 2017 Citizen Science Terminology Matters: Exploring Key Terms. Citizen Science: Theory and Practice, 2(1): 1, pp. 1-20, DOI: <https://doi.org/10.5334/cstp.96>

For at fremme gensidig forståelse af borgerinddragelse på tværs af discipliner kan det anbefales konkret at redegøre for hvorledes borgerinddragelse rent faktisk foldes ud – og ikke bare sætte en betegnelse på. Herunder ikke mindst: hvilke roller har borgeren og hvilken har forskeren? Hvilke forventninger har borgere og forskere til inddragelse?

Konferencen synliggjorde at der er et potentiale ved at arbejde med borgerinddragelse i forskning på tværs af forskningsdisciplinerne. Der er behov for deling af viden og læring om begreber, om tilgange til borgerinddragelse og om hvorledes effekten af borgerinddragelse kan afspejle sig i forskningens sigte, karakter og resultater.

Indlæg ved konferencen

Velkomst fra SDU

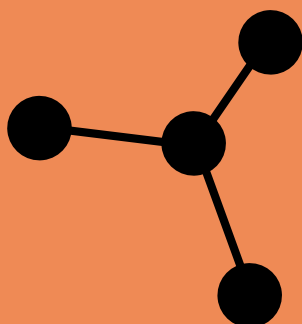
Dekan Simon Møberg Torp, det Humanistiske Fakultet, bød velkommen på vegne af ledelsen ved Syddansk Universitet og indledte med at spørge:

Hvordan kan forskere og borgere mødes i en ægte dialog, som begge parter kan drage nytte af? Et spørgsmål, som universiteter verden over i stigende grad stiller sig selv – også her på SDU. Vi vil gerne udvikle og formidle ny viden, så den ikke alene beriger vores kolleger – men også giver borgerne nye indsigter – og bidrager til løsninger på nogle af de store samfundsmæssige udfordringer. Ved SDU er vi på flere områder begyndt at eksperimentere med forskningsprojekter, hvor vi inddrager og aktiverer borgerne på nye måder.

Det er et af borgerforskningens store potentialer, at den kan inddrage og aktivere borgerne og gøre os alle sammen klogere på en række dilemmaer i den måde, hvorpå vi lever vores liv – både på det samfundsmæssige plan og det personlige plan.

På den måde kan borgerforskning ses som et demokratisk redskab, der kan være med til at åbne den sommetider lidt lukkede forskningsverden for borgerne – hvilket er helt i tråd med Menneskerettighedserklæringens artikel 27 stk. 1, som siger, at ”enhver har ret til at blive delagtiggjort i videnskabens fremskridt og dens goder”.

For et par år siden oprettede vi her på SDU et netværk for Citizen Science, og som medlem af netværkets styregruppe kan jeg se, at det udgør en god tværfaglig ramme i forhold til at undersøge, hvordan vi som forskere kan arbejde videre med borgerinddragelse.

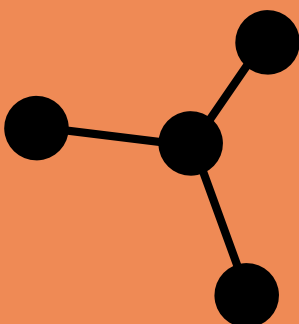
Computerspil giver indsigt i menneskets rolle i den digitale fremtid

Professor Jacob Sherson, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet

Via www.scienceathome.org præsenterer vi komplekse forskningsudfordringer i form af computerspil. Foreløbigt har mere end 250.000 mennesker fra hele verden bidraget til at løse problemerne i alt fra kvantefysik til hjerneforskning vha. deres menneskelige intuition. I et tværfagligt samarbejde studeres nu denne enorme kilde af menneskelig komplekse problemløsning for at opnå ny indsigt i hvordan den menneskelige hjerne fungerer og forhåbentlig bruge denne viden til at designe en fremtid baseret på hybrid intelligens, hvor jobs skabes gennem synergien mellem menneskelig og kunstig intelligens.

R. Heck, O. Vuculescu, J. J. Sørensen, J. Zoller, R. Müller, M. Napolitano, O. Eliasson, A. Thorsen, Jens S. Laustsen, M. Bason, L. Lyhne, M. Andreasen, C. Bergholtz, S. Montagnero, T. Calarco, J. F. Sherson, Remote optimization of an ultracold atoms experiment by experts and citizen scientists, *Proc. Natl. Acad. Sci. (PNAS)*, 115, 11121 (2018)

J. J. Sørensen, M. K. Pedersen, M. Munch, J. H. Jensen, A. C. Marin, T. Planke, K. Mølmer, A. Lieberoth, J. F. Sherson, Exploring the Quantum Speed Limit with Computer Games, *Nature*, 532, 210 (2016)

Samskabelse i mindre bysamfund: erfaringer med borgerinddragelse i arkitektur og design forskning

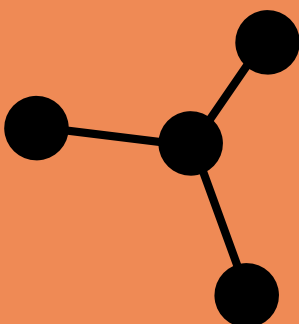
Lektor Lea Louise Holst Laursen, Institut for Arkitektur og Medieteknologi, Aalborg Universitet

Det bebyggede miljø skabes til og med mennesker, hvorfor det forskningsmæssigt er interessant og relevant at indsamle viden omkring metoder og tilgange til at få aktiveret borgerne i udviklingen af deres eget lokalsamfund.

Borgerinddragelse i denne sammenhæng handler om borgerne som videnspartner, hvor borgerne bidrager med brugbar viden om et lokalområde, men også om at udvikle og teste metoder til hvorledes borgerne kan involveres i udviklingen af deres lokalsamfund.

Laursen LLH & Lanng : Selecting design sites in the urban landscape, Nordic journal of architectural research, 2018 ;30 (nr.1)

Laursen LLH & Andersson: Differentiated decline in Danish outskirt areas: spatial restructuring and citizen-based development in the village of Klokkeholm, Landinspektøren, 2011 ;46, (nr.1) 96-113

Patienter som partnere i dansk sundhedsforskning

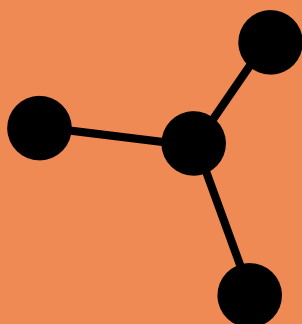
Professor Mogens Hørder, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet

Patienten i centrum er en bærende værdi for det danske sundhedsvæsen. Blandt initiativerne til virkeliggørelse er at inddrage patienter og pårørende i forskning.

En national kortlægning i 2017-18 af patient- og pårørendeinddragelse i forskning i sundhedsforskning har afdækket en stor spredning i etablering og udvikling af strategier for patientinddragelse. Fra eksempler på fast patientrepræsentation i forskningsudvalg og i mange af institutionens projekter til blot enkelte eksempler på patientinddragelse i enkelte projekter.

Kortlægningen har afdækket de typer af udfordringer forskeren møder når patientinddragelse bliver del af projektets gennemførelse. Bearbejdelse af udfordringerne og støtte til at imødegå dem vil blive en vigtig faktor for accept af patientinddragelse som en naturlig del af planlægning og gennemførelse af sundhedsfor

Forskerens perspektiver på patientinddragelse i forskning:
Nielsen MK, Sandvei M & Hørder M; Ugeskr.
Læger 2018; 180: VO6180416

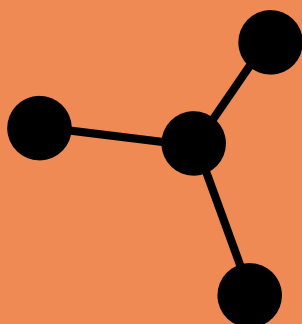
Borgerdreven social innovation i tværsektorielle samarbejder

*Professor Linda Lundgaard Andersen,
Institut for Mennesker og Teknologi, Center for Socialt
Entreprenørskab, Roskilde Universitet*

Borgerdreven social innovation er et af tidens pejlemærker. I denne tilgang rummes mange store målsætninger og visioner men også vanskeligheder og barrierer. Mange tværsektorielle velfærdsindsatser praktiserer borgerinddragelse i tværsektorielle formater og under forskellige betegnelser: brugerinddragelse, samskabelse, borgerpaneler og partnerskaber. I dette oplæg gives et overblik over disse tendenser, som placeres nationalt og internationalt. Vi ser et kontinuum af samarbejdsformer, som både rækker bagud og trækker på borgersamarbejde og -inddragelse som har stået centrale i de seneste årtier. Men som også rækker fremad og må forstås som et felt med problemer og visioner, som endnu ikke er indfriet i den gældende offentlige velfærdspraksis. Dette 'collaborative turn' – en samarbejdsbølge er derfor langt fra ny, men er en tendens, der har præget velfærdens udvikling igennem mange årtier – dog i forskellige udgaver. Aktuelt, hvor vi ser nye betegnelser og en særlig samarbejdslingo vinde udbredelse, peger vi på, hvordan der praktiseres en pragmatisk tilgang, som er kendetegnet ved en svag metodefasthed, og vi giver en international perspektivering på de nye samarbejdsformer.

Andersen, Linda Lundgaard og Espersen, Helle Hygum (2017) Samskabelse, samproduktion og partnerskaber: teoretiske perspektiver. I Antologi om Partnerskaber og samarbejder mellem kommuner og civilsamfund. Socialstyrelsen. Hentes her: <http://www.forskningsdatabasen.dk/en/catalog/2351817019>

Andersen, Linda Lundgaard & Hygum Espersen, Helle (2017) Styring og samarbejde i det boligsociale arbejde: om civilsamfund, partnerskaber, samskabelse og samproduktion. I Boligsocialt arbejde. (red.) Birgitte Mazanti & Luise Glerup Ager. Hans Reitzels forlag

Præsentationer i workshop

Sammenhængende forløb for personer med afasi: brugerinddragelse i udviklingen af øget kommunikativ tilgængelighed

Maja Bertram, Syddansk Universitet

Jytte Isaksen, Syddansk Universitet

Anni Jungdal, Sydvestjysk Sygehus

Vivi Lund Jakobsen, Sydvestjysk Sygehus

Udfordringer ved at inddrage borgere og deres erfaringsbaserede viden i kollaborativ forskning: en diskussion af spændingerne og præsentation af et forskningsdesign

Lisbeth Frølund, Roskilde Universitet

Louise Phillips, Roskilde Universitet

Sundhedsforskning med patienten i fokus: borgerinddragelse i forskningsrådsarbejdet på OUH

Jakob Grauslund,

Odense Universitetshospital Svendborg Sygehus

Anna Andersen,

Odense Universitetshospital Svendborg Sygehus

Forhandlinger og beslutningsprocesser i udviklingen af et handlingsorienteret forsknings- samarbejde om psykosocial rehabilitering af efterladte efter selvmord over 64 år.

Lisbeth Hybholt, Region Sjælland

Brugerinddragelse i design og udvikling af en osteoporoseapp

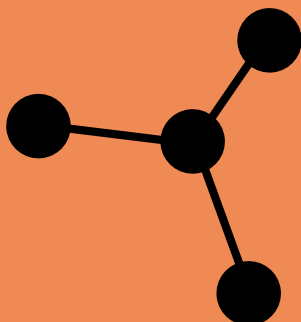
Pernille Ravn Jakobsen,

Århus Universitetshospital & University College Syd

Patienter tager initiativ til forskningsprojekt i almen praksis

Inger Uldall Juhl, Lægerne Vase, Juhl og Hansen, Kolding

Dorthe Christiane Zinck Iversen, University College Syd

Præsentationer i workshop

Selv mordsefterladtes bidrag som med-forskere i et interviewstudie

Elin Kristensen, NEFOS

Lisbeth Hybholt, Region Sjælland

Jørn Toftegaard, NEFOS

Vibeke Toftegaard, NEFOS

På FORKANT i SYD – Borgerinddragelse i en forskningstyregruppe

Christian Backer Mogensen,

Syddansk Universitet og Sygehus Sønderjylland

Lilian Keene Boye,

Syddansk Universitet og Sygehus Sønderjylland

Mette Elkjær,

Syddansk Universitet og Sygehus Sønderjylland

Eva Hoffmann,

Syddansk Universitet og Sygehus Sønderjylland

Maiken Hjuler Persson,

Syddansk Universitet og Sygehus Sønderjylland

Communicating patient-reported outcome scores in community based health services: integrating the voice of the user in applied health research

Berit Kjærside Nielsen, Region Midtjylland

Alexandra Theiss Janum, Region Midtjylland

Lise Arnth Nielsen, Region Midtjylland

Udvikling og implementering af metode til erfaringsudveksling i samarbejde mellem pædagoger og mennesker med kognitiv funktionsnedsættelse

Birgitte Ravn Olesen, Roskilde Universitet

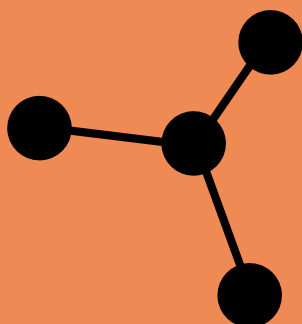
Placing citizens at the centre of innovation for optimizing medications

Catharina Thiel Sandholdt, Københavns Universitet

Jason Cunningham, Københavns Universitet

Rudi Westendorp, Københavns Universitet

Maria Kristiansen, Københavns Universitet

Præsentationer i workshop

NEXT STEP – Næste skridt på vej mod uddannelse og job. Behovsanalyse og brugerinddragelse i udviklingen af en beskæftigelsesindsats for unge på uddannelses- og kontanthjælp

Sengül Sari, Syddansk Universitet

Teresa Victoria Høy, Syddansk Universitet

Andreas Jørgensen, Syddansk Universitet

Teresa Holmberg, Syddansk Universitet

Etablering af "Den helende have" gennem brugerinddragende processer - kommunikation gennem materialer

Signe Mårbjerg Severin, Syddansk Universitet

Connie Timmermann, Syddansk Universitet

Jette Ammentorp, Syddansk Universitet

Bringing patients and health researchers closer together: patient involvement in a study on patient-reported outcomes in cancer consultations

Pernille Skovlund, Århus Universitetshospital

Patient and public involvement in a clinical study on Response Evaluation of advanced breast Cancer

Marianne Vogsen, Odense Universitetshospital og Syddansk Universitet

Susanne Geneser, Dansk Brystkræft Organisation

Marie Lykke Rasmussen, Dansk Brystkræft Organisation

Malene Grubbe Hildebrandt, Odense Universitetshospital og Syddansk Universitet

